

"EDINOST"
 izba je po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdane ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanie stane: za jeden mesec f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri meseca — 2.80 za pol leta — 5. — za vse leto — 10. — Na naročilo brez pritožbe naročna se ne jomlje ozir.

Possamečko številko so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avd., v Gorici po 25 avd. Sobotno večerno izdanie v Trstu 25 avd., v Gorici 40 avd.

EDINOST

Glasile slovenskega političnega društva za Primorsko.

Premišljajte!

Od početka ustavne dobe pa do danšnjih dni sučejo se pri nas vsi narodni in politični boji ob vprašanju: ali naj vlada to državo koščeni nemški centralizem z štovskim kapitalizmom in nemško „staatesprache“ na hrbotu — ali pa naj se pripozna jednokopravnost vsem narodom in jednakost vsem stanovom in vsem državljanom. Tu imamo torej boj med načelom breserškega kapitala in krutega narodnega nasilstva in med načelom strpljivosti, krščanske ljubozni in bratoljuba.

A tu imamo tudi veliko zagonetko, katero rasrešiti ni lahko: dasi so naši državni temeljni zakoni zaenovani v prilog temu poslednjemu pravičnemu načelu, vendar je vladalo in vlada še danes prvo, krivično načelo, kajti od početka ustavne dobe pa do danes stali so, z malimi preselekami, na krmilu naše države obočevatelji in nositelji načela — krivice.

Ta boj med načelom jednakosti in med načelom hegemonije jedne same, to je, nemške narodnosti, viha danes hujše nego kdaj poprej — le oblika temu boju je postala nekoliko drugačna. Popred so pripadniki nemškega nadvladja korakali z razvito nastavo in vihteli so svoje kopje z vso lastno jim bresobirsotijo, danes je krenil oni del nemških hegemonov, ki si evfemistički nadeljevajo naslov „liberalcev“ in „vzdržiteljev države“, na pot — zvijače; kar niso mogli doseči prvič potem, doseči hočejo sedaj po ovinilih. Ali jedro velikemu boju je ostalo isto; to jedro je: nemško nadvladje, nadvladje manjšine nad ogromno večino.

Toda neposnovec naših razmer utegne nas vprašati začudjeno: kako je mogoče, da bi v konstitucionalni in moderni državi vladala manjšina nad večino; kako je mogoče, da bi tu obvezljalo načelo o privilegovanih narodih in stanovih na jedni, in o podrejenih na drugi strani; kako je mogoče, da bi naseljenje delili v državljane prve in druge in morda celo tretje vrste, ko vendar določajo državni temeljni zakoni — jednakost vseh??

Čudno je to zares, a vendar je tako. In ako nas vprašate po vročih tej čudni prikazni, moramo odgovoriti, da so vroči rezidenci. Naglašati bi morali najprvo, da so birokracija naša jekleno dži starih tradicij, kojim je veljalo in velja kot idejal: Avstrija postani jednotna nemško-narodna država! A to ni jedini vrok in morda tudi ne glavni.

PODLISTEK.

Spomini na IX. skupščino družbe sv. Cirila in Metoda.

Doma sem, hvala Bogu! v svoji kučici, slobodici. Drugi izlet me je dokaj vtrudil. Zdaj pa počitek in mir.

Nekdo trka po vratih. Kdo neki je s toliko odločnostjo?! — Prosto!

„Dober dan! Klanjam se.“ Zdraví došli zopet k nam!*

„Hvala lepa! Došla srečno in zdrava tudi. Kaj li imate, da ste tako izvanredno veseli?“

Na peti zavrti se mi po sobi — sopotovalka v Novomestu.

„Kaj bi ne bila! — Nate! — Berite! — Glejte podpise! prosim Vas! —“

„Ha, ha, ha! Izvrstno! Vožnja iz Novega Mesta do Ljubljane prišla je kot poezija na papir!“

Prijetna, povsem prijetna je bila vožnja z Dolenjskega Gospa sopotovalke, četudi smo se seznanile še le ta dan, bile so tako prijazne in odkritosrčne, da bi se jih človek kar oklenil; gospodje sopotovalci vredli so se z dostojno in neprisiljeno uljudnostjo. Kaj

Po našem uverjenju tihi poglaviti vzrok tej prečudni prikazni v veliki različnosti duševnih svojstev pripadnikov tega in onega načela, posebno pa v razliki glede na sprotnost in bresobirsost voditeljev na obeh straneh. Oni drugi imajo nepremično le svoj cilj pred očmi in v doseglo tega cilja se ne plašijo tudi najmemoralnejšega sredstva — najostudnejšo zvijaže. Oni ne verujejo in ne zaupajo nikomur, pač pa umejo izkoričati vsako slabost nasprotnika do skrajnih posledic. Mi pa smo blage hrabre, neokretni, zaupljivi in luhkoverni, tako, da nas vodi za nos in nam imponuje, kogar je volja. In tako je mogoče, da valio vsem določilom državnih temeljnih zakonov in valio dejstvu, da smo v neoporečni večini, vendar ne moremo priti do prave veljave — do jednakopravnosti. Leta smo mogli priti v zagato, v kateri se nahajamo ravno sedaj, da smo slični starčku, depedemu vrh elementa in vzdihajočemu: naprej ne vem, nazaj ne smem!

Boj med pravičnim in krivičnim načelom viha torej še danes in naši nasprotniki prihajo ravnati do dne z raznimi projektmi na dan, kako bi prej ko prej pripomogli do definitivne zmage svojemu krivičnemu načelu, kako bi nas konečno vendar enkrat potisnili v že izkopani grob. In uprav o jednem teh projektov nam je ispregoverniti danes par besed.

Nedavno se je namreč oglasil neki nemški arditelj z nasvetom, da bi se Kranjska odločila od višjega sodišča Graškega. Namen temu nasvetu je tako prozoren, da bi morali biti mi pravi slepcii, ako bi ga ne pogodili v prvi hip. Ta udarec je namenjen očvidno Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali sicer. Kranjska ustvarja sedaj nekako protitežje nemški domiljavosti v območju višjega sodišča Graškega. Kranjska je kot del omenjenega višjega sodišča v veliko moralo zaslonimo Štajarskim in koroškim Slovencem: zastaviti hočejo sekiro, da odsečemo veje od debla — veje bi vrgli v ogenj, deblo pa bi se moralno posušiti samo ob sebi prej ali

novnikov! Tako bi bilo tudi vstrezeno — vsem.

Pripravljeni smo na to, da nam bodo oporekal tudi mnogokateri naši rojaki, češ, vse to so prazne utopije. Ali skušnja in zgodovina nas učita, da jo morska takšna „utopija“ kar den nadalje postala meso in kri. Tudi to vemo, da se bodo tudi Nemci na vso moč upirali tej premembri, ali tudi to nas ne plasi, kajti preverjeni smo, da tudi v sodni upravi obvezla načelo pravice in popolne jadranske pravnosti, aki avstrijski Slovenci le resno hočemo in ako bodo nači zastopniki vsakdar močje na vsem mestu.

Premisljajte torej o tem načem načrtu in priporočajte ga vsem onim, ki nam hočejo dobro!

Političke vesti.

Kje je iskati vzroka širjenju antisemitizma? Po pisavi našega lista bi utegnil kdo soditi, da smo tudi mi antisemiti najkrutejše vrste. Temu treba nekoliko pojasnila. Na tajmo, da ne bi simpatizovali z avstrijskimi antisemiti, toda krivčno bi bilo, ako bi hoteli sklepiti iz tega, da sovažimo Židov le zato, ker so Židje, to je radi njih vere. Ne, takega sovaštva ne posnamo mi, ker smo pretolerantni za to. Mi menimo celo, da sploh nikjer ni smoti iskati vzroka proti Židovskemu gibanju v vorskem čutstvovanju. Po našem mnenju so le Židje sami krivi, da je navstala ta „zramota XIX. stoletja“, kakor nazivajo proti Židovskemu gibanju. Gospoda Židje so zanesli v gospodarsko življeno tako načela, ki so morala uničiti blagostanje širih krogov na korist posameznikov bogatino. Po teh načelih dovoljena je v kupčiji vsaka, recimo sviljača — dasi bi bil morda na svojem mestu kak ostrejši izraz tako kupčijsko poslovanje. Gospoda se hočejo polasti vsega prometa in — saslužka in so z monopolizovanjem velike industrije skoro udušili malega obrtnika. Je li čuda potem, da se je v širih masah jela Širiti nevolja proti Židovstvu? Čuteč, kako so mu ispodnika podlaga njegove eksistencije, jelo se je ljudstvo postavljati po robu onim, o katerih je prepričano, da so pravroti njezino bedo. Samopatnost Židov v velikem in manjem je pravrotila vse to gibanje. Borba za eksistencijo — to je prava nrat antisemitizma. — Do teh opazek naš je vspodbudil neki članek v Židovskem „N. Wiener Tagblattu“, v katerem toči britko člankar, kako se v Mureku na Štajerskem iztrivali iz gostilne nekega deželnega inženiera samo zato, ker so slutili, da je Žid. Saj je mogoče, da je dotični uradnik sam se svojim vedenjem zakrivil, da so ga postavili pod kap, ali značilen je ta dogodek vesakako, ker priča, da se je proti Židovskemu gibanju polasti vsega prebivalstva tudi na nemškem Štajerskem, kjer je da nedavno absolutno gospodoval Židovskoliberalna stranka. Tu vidimo, kako velikanek preobrat se je izvršil v sodbi ljudstva o Židih. Toda ta preobrat so Židje zakrivili sami. Odnehači naj od svoje samoučnosti, opuste naj ona svoja načela, karorana razumevajo oni pod naslovom „novo-

je izsil iz rokava. Po grehu pokora, torej molčimo.

„O, da bi vedel, katera mi je to učinila!“

„Dobro da ne veste“, oglasi se ena, kateri je šla kapljica najlagše po grlu.

„Glej, otrok, zapisal sem ti v svojem testametu tisoč goldinarjev, ker s mi pa to skuhal, potegnem črto čez, — koj ko pride domov. Ni beliča ne dobis, žuga drobni gospici.

„Striček, usmiljenje!“

„Ni ga ona še pokusila ne“, oglasi s čvrsta Kraševka.

„Mogoče ste ga vi?“

„Še na misel mi ni prišlo vase vino.“

„To ni kar si bodi! Naznanim vas policiji, gospodu županu tam dol. Naj vas zapre, da smo varni pred vami!“

„Čakati boste moral, ker našega gosp. župana ni doma. Med tem se pa že vino prekuha.“

„Vidim, da imam čast potovati, ne zamerite, s samimi taticami. Gospoda, poglejte ako imate še svoje mošnjičke!“

Posegnil je vsakdo nehoté v žep — tako prepričevalno se je šalil.

Razume se, da smo se zopet smijali brez

bodne kupčije*, uklonejo naj se spoznanju, da moramo in moremo vse živeti na svetu — in videli bodo, da se kmalu poleže to gibanje, kajti nam kristjanom je vrhno načelo toleranca in ljubezen.

Ker se pa že omenjeni list toliko sgraža na tem, da so v Mureku nasramovali javnega uradnika, vprašati moramo že, kje so bili liberalna gospoda se svojim rahlim čutstvovanjem nedavno temu, ko je faktična v Pazinu po ulicah insultirala dra. Mandića, došlega tjakaj v lastnosti uradne osebe?! Molčali so modro o tem, ker je šlo za našega človeka. Kakor se vidi, obojsajo ta liberalna gospoda krivico le tedaj, ko je naperjena roti njim; če pa je naperjena proti drugim, jo pokrijejo plaščem krščanskega usmiljenja, ali pa se je celo vesele kot prikladnega strankarskega sredstva.

Briga finančnega ministra drža. Plemenja ob njega potovanju po Galiciji se razstrela na vse strani in malenkosti. Ni se posvetoval samo o zares potrebeni prenosovi finančne uprave na Galicijem, ampak prisustvoval je tudi v vojaškim vajam gojencev finančne straže. Vse je baje občudovalo spretnost mladih gojencev. O tem pa seveda ne moremo soditi, v koliko bode ta vojaška spretnost koristila finančni upravi.

Dopolnilna volitev v Brnu. Dne 24. septembra se bodo v Brnu vršila dopolnilna volitev v državni zbor namesto umrlega župana Winterhallerja. Dasni upanje do zmage, vendar so se združili Staro- in Mladočehi, da skupno postavijo svojega lastnega kandidata.

Skušnje jednoletnih prostovoljcev. Dosedaj so mogli kandidatje polagati skušnje le v onih krajib, kjer se nahaja poveljništvo jedne divizije. Sedaj pa je odredilo vojno ministerstvo, da bodo mogli polagati skušnje povsodi, kjer se nahaja kak gimnazij. Odelej bodo tudi politične oblasti odpoljile svoje zastopnike v izraševalne komisije. Tisti kandidatje, ki propadejo v jednem predmetu, smejo položiti ponovno skušnjo po treh mesecih, skoč pa propadejo v večih predmetih, pa še le po jednem letu.

Alli tudi to kaj pomeni? Ruski vojni minister general Vanovsky se poda dne 1. septembra v Orel k nadzorovanju vojaštva, potem pa nastopi daljši dopust v južno Rusijo in južno Francosko.

Odnosili med Italijo in Francosko. List „Italie“ zatrjuje, da je bil poslednji stanek med predsednikom francoske republike, Casimir-Perierom, in odpoljanikom italijanskim v Parizu, Rossmanom, jake prislon. Oba da sta izražala željo, da bi se zboljšali odnosili med Italijo in Francijo. To pa pojde seveda nekoliko težko, dokler ne odneha napetost med obema državama v gospodarskem pogledu.

Iz Rima poročajo, da se v mesecu septembru zopet snide komisija generalov, katerim je poverjena naloga, posvetovati se, kako bi se dalo kaj privarčiti v italijanski vojski. Sklepi te komisije predlože se ministerjem svetu v odobrenje. — Nadaljejavljajo iz Rima, da namreč kralj Umberto prihodnje leto obiskati Sicilijo ter da ga bodo

mere. Le gospod „okradeni“ se je držal jezno, resno in neodpustljivo.

Poizvedaval je dalje, prišel pa ni do sledu. Že blizu Ljubljane podražila ga je sopotovalka z dežele, kjer raste „teran“. Ako bi bila steklenica tako dobra, kot je bilo vino, bodite prepričani, da bi tudi ona ne bila čakala svoje usode — vrgli bi jo ne bili „pod vlak“. Povabila pa je gospoda na kapljico „črnega“ in to je bržkone pregnalo sivo-črne oblake raz čelo šaljivega gospoda. — Pri slovesu pa nas je zagotovil, da nam je vsem odpustil in da mu je ugajala ta šala. Na ljubljanski postaji razšli smo se kakor rakova deca in obljudili, da se, ako bo le mogoče, udeležimo druge leta ciriliske skupščine. Želim, da bi vsak spolnil oblubo. Ne za to, da bi posrknil kapljico rujnega vinca, ako ga gospod „okradeni“ se seboj vzame, temveč, da se prepriča, kako se bojuje Cirilski gospodje odborniki, kako preganjajo sedanjega Turčina, in kako potrebna je zavednost med nami Slovenci.

Torej si tudi ti upornik? plane Turn.

— Prosim vas, milost, poglejte moje polomljene kosti, jaz pa upornik! Misliš sem, da vam ustrezem. Zato sem kmete zasledoval.

— Govori torej! reče Turn, ali nasmehnivši se odgovori Šimen:

— Vedit, jaz sem siromak, a roka

— premjal ministarski predsednik Crispi. Prince Napoljški (prestolonaslednik) preselil se v mesecu novembra v Palermo, kjer prevzame poveljstvo tamošnje divizije.

Spokojen anarchist. Iz Madridajavljajo: Ves svet govori tu o spokojenju anarchist Salva dorja, ki je zaprt v ječah Barcelonskih. Najprvo je vprejel neko redovnico, potem pa je želel videti škofa Barcelonskega, kateri poslednji mu je dospel o. jesuvi Goberna. Goberno mu je podal več poudih spisov pisatelja Batmessa in ti spisi so toliko vplivali na zločine, da se je spokoril, ter preklical svoje anarchiske nauke.

Vojna med Kitajem in Japonsko.

To dni poročali so z Kitajsko v London, da je podkralj Li-Hu-Chang ukazal poklicati novih 500.000 mož pod orožje. Dač 30. m. pa je prišlo iz Tien-Tsina v London poročilo, ki izjavlja naravnost, da je omenjena vest nesencična, kajti vse Kitajska nima toliko orožja in streličja, da bi oborožila takó ogromno vojsko. Bržkone naj bi se glasilo dotično poročilo 50.000 namesto 500.000 mož. Menda na Kitajskem zadnja ničla ne šteje?

Nadaljejavljajo včeraj iz Shangaja v London, da je prišlo z Shangaj brzojavno poročilo iz Thefoo-a, ki pravi, da je priplulo japonsko brodovje pred trdnjavo „Arthur“. Brodovje je pripeljalo veliko vojsko, kojo da je izkrcalo, napadši utrdbo pod zaščito topov brodovja. Vojno brodovje da je zajedno bombardovalo utrdbo in ladjenice v ta namen, da ne bi mogle kitajske poškodovane ladije več sahajati tje na popravljanje in da odrežejo posadki pot. — Poznejša poročila pravijo, da bitka nadaljuje.

Različne vesti.

Vlekog gost v Trstu. Včeraj zjutraj je prišel z zjutranjim brsovlakom v Trst iz Karlova varenih bivših podkralj egipčanski, Ismail paša. Visoki gost se je nastanil v hotelu „Delorme“. V njegovem spremstvu so včasji dvornik grof Maffei, pobočnik Ratif paša, telesni zdravnik dr. Batekam bei in še nekateri drugi gospodje. — Ismail paša je odpotoval danes ob 11. uri dop. z Lloydovim parnikom „Vorwärts“ v Cagligrad, kjer stanuje sedaj.

Pomilovan morilac. Nj. Vel. cesar je pomilostil morilca Franja Tiveckega, katerega je bilo nedavno obsodilo porotno sodišče v Kraljevem Gradcu na smrt, ker je bil umoril rodbino Lüvyjevo (8 oseb), na domrtno jedo. Morilčev brat Josip, ki se je soudilešil umora, dobil je 20 let ječe, ker ni še star 20 let.

Latinska cerkvena spričevala. Pišejo nam s dežele: Večkrat potrebujejo stranke v doseglo kake vknjižbo v zemljische knjige krstne, ali poročno ali pa smrtno liste in le redki so tisti župni uradi, kateri bi to liste izdajali v deželnem jesiku. Skoraj vse župniki izdajojo omenjeno liste v mrtvem latinskem jesiku. Ne glede na to, da so ti liste vendar namenjeni le ljudstvu in posvetnim uradom, in nikakor ne notranjemu cerkvenemu službovanju, in da bi morali biti tedač sestavljeni v takem jesiku, da jih razume vse ljudstvo in ne samo dotični župnik, ki

Kmetski upor.

— Štajerska poročila žestinastega veka.

— Pisal Avgust Šenov. Preložil I. P. Planinski.

— Ubog pisar iz Iliravtske od Solte.

— Pa česa bi rad od mene?

— Jaz, milost, od vas ničesa ne zahtevam, pač pa morato vi od mene.

— Jaz od tebe, nasmejo se baron, da čujemo.

— Slišali ste menda, pravi Šimen, da so hrvatski dihurji zašli v vaš kurnik?

— Hrvatske upornike misliš? Vem za vse, vstanę naglo Turn.

— To je, kaj malega ste slišali, ker precej glasno bobnajo, ali tudi vaši Uskoksi se vam za brptom vsajajo. Pazite. Nu, voprite, sploh ne veste nič, a jaz vem vse. Kako, kedaj, kje, kam, ker sem se vthotapl v njih četo in vem vse njih namere.

— Torej si tudi ti upornik? plane Turn.

— Prosim vas, milost, poglejte moje polomljene kosti, jaz pa upornik! Misliš sem, da vam ustrezem. Zato sem kmete zasledoval.

— Govori torej! reče Turn, ali nasmehnivši se odgovori Šimen:

— Vedit, jaz sem siromak, a roka

— jih je izdal, provzročujejo župni uradi s svojimi latinskih listi strankami tudi ne malo sitnosti in stroškov.

Glasom §. 89. zemlj. zak. mora se namreč listinam, ki niso sestavljene v jesiku, običajnem pri sodišču, — in da ni latinski več pri sodiščih običajen jesik, je menda vsem znano — priložiti poverjen prevod. V nasprotnem slučaju smo sodišče dotično pročnjo le znamovati in opominjati stranko, da si preskrbi prevod in ga predloži v določenem roku, ker se inače prošnja odbija.

Prevod pa stane lepe denarje, ker mora biti poverjen ali po zapričenem tolmaču ali pa notarju.

Te stroške bi šupni uradi lahko prihranili ljudstvu, če bi izdajali gori omenjena spričevala v kakem deželnem jesiku, in lahko so prepričani, da jim bo ljudstvo za to le hvaležno.

Resnici na ljubo moramo sicer prisnati, da je biha večina sodišč tako kulantna, da je sprejemala latinska spričevala brez prevodov; vendar tako postopanje ne odgovarja zakonu in druga sodišča so se tudi že strogo držala zakona.

Imenovanja učiteljstva za srednje šole v Gorici. Naučni minister je podelil umirovjenemu profesorju gospodarske deželne srednje šole v Novem Tičinu, Albertu Šanderi, službo na realki v Gorici. Začasni učitelj Anton Tammer in nadomestni učitelj veronauka Fran Cleri na državnem gimnaziju v Gorici sta imenovana v talnima učiteljoma na istem gimnaziju, nadomestni učitelj Rudolf Straubinger na državnem gimnaziju v Celovcu je imenovan nadšolski učiteljem na gimnaziju v Gorici.

Tiskovna pravda. O znani pravdi proti Štadlerju Ercolossiju, ki je bil obojen pred tržaškim sodiščem zaradi faljenja Nj. Vel. članstva, potegnil se je za Ercolossija posebno prijatelj „Indipendent“, ker je Ercolossi italijansk podanik. To gorenje zagovarjanje mu je preskrbelo dne 15. m. m. zapleno, ker je v posebnem članku napadal mestni magistrat zaradi denuncijacijo itd. Predvčerajšnjem je bila pred tukajnjim kasenskim sodiščem razprava proti „Indipendentu“ zaradi omenjene političke pregreške. Obtožbo je zastopal dvorni svetovalec državni pravnik g. Taddei, branitelj je bil odvetnik dr. Mandel. Sodnik je sposnal odgovornega urednika „Indipendentjevega“, Giacomelli, krimiv prestopka čl. III. zakona z dnem 15. oktobra 1867. in ga obsodil na 20 dnij zapora, 15 gld. globe in 50 gld. izgube na kavoci. Branitelj je prijavil utok proti obsojni.

Podpora dijakom na novoustanovljenem gimnaziju v Kranju. Ljubljanski listi poročajo, da se je ustanovil v Kranju zadevni odbor, ki je prvoval nalog, skrbeti za dijakično stavanjanje in iskati podpore za hrano pridnim in ubožnim dijakom, dokler se ne ustanovi posebna „dijska kuhinja“. Vsa potrebna pojasnila daje gimnazijsko vodstvo.

Bolničnica v Postojini. Deželni odbor kranjski dovolil je 200 gld. podpore za prizidjanje bolničnice v Postojini za sladaj kolere.

Iz delavskih krogov se nam piše: Čujemo, da so tukaj-pi lački delavci ustanovili svoje socijalno politično narodno društvo

Namen mu bode izobraževanje tega stanu in podpirati težnje istega. Udeleževali se bodo pa tudi volitvih činov in vseh političnih vprašanj sploh. Za sedaj seveda ne opravijo mnogo, zlasti pri volitvah no, kar gotovo tudi sami vedo; toda pripravljali in organizovali se bodo za ono dobo, ko se razširi volilna pravica tudi na delavski stan, kar se zgodi morda prej, nego misli marsikdo.

Tako Lahij, kaj pa mi slovenski delaveci? Smo li morda mi na boljem od njih, smo li mi še dovelj zavedni in organizovani, da lahko čakamo, držec križem roke. Jaz pravim odločno, da — n e! Res da imamo že izobraževalno pravavarstveno delavsko društvo, ali kaj nam hseno isto, sko se ogromna vedina delavcev ne briga zanje? Popred so se se izgovarjali: bi že pristopili, sko bi tega in tega ne bilo notri, češ, še le potem bi bilo to društvo pravo delavsko-narodnoognjišče. A sedaj?

Kolikim delavcem bi lahko pomagalo moralno in materialno, koliko naših delavcev bi rešilo iz nesavednosti, koliko bi lahko koristilo tudi v národnem pogledu, n. pr. ob volitvah, pri veseljih, posebno pa s podpiranjem naših ljudi po trgovinah itd?! Bratje, delaveci slovenski! Poslušajte glos svojega tovariša, pristopite vseh gori omenjenemu našemu društvu; napravimo si močno trdnjava in nikar ne čakajmo, da ne bodo prepozno! Vsak zavedni delavec naj stori svojo dolžnost! To ne velja samo za težake, ampak sa vso, ki si morajo slušiti svoj kruh z delom. Vsi ste dolžni, da se nam pridružite in nam pomoretete do boljše bodočnosti. Ustavnina znaša za sedaj le 80 nv. (utegne se pa posojje zvijati ali znižati), todina pa le 5 nv., osiroma mesečina 25 nv. Tako-le svetico odtrga si lahko vsak delavec tako rekoč od ust. Še enkrat vam kličem torej: Bratje na delo, ker resnobni so dnevi!!

Vodstvo društva pa prosim, da blago involi objaviti uradne ure, ter sklicati tudi kak shod.

D e l a v e c - n a r o d n j a k.

(Kakor čujemo, imelo bode gori imenovan italijansko delavsko društvo svoj ustavnini shod jutri ob 11/4 ure dopoludne v Bergerjevi gostilni pod gradom. Ur.)

Tržaškemu Seketu je podaril g. I. Suban 1 gld. za nabavo telovadnega orodja v novi telovadnici.

Vihar v Celovcu. Iz Celovca javljajo dne 29. t. m.: Danes popoludne od 4. do 4/4. je razsejal tu grozen vihar, kakoršnega že ni bilo od dne 13. julija 1864. leta. Toda je pobila šito na polju in neštevilno šip v mestu. Vihar je izdržal mnogo drevja. Toplota je padala hipoma od 26 stop. Rešum. na 15 stop. Vihar je odnesel nastavek s tolpa cerkev sv. Duha.

Povezen kanonik. Iz Rima poročajo včeraj, da je v Trasteveru povezil nek voz, katerega konj so je bil splašil, 54letnega kanonika Ernesta Lorenzettija iz Camerina. Duhoven je po nekolikih trenotkih umrl.

Slepinja najdrznejše vrste so zaprli tedni v Gradišču. Isti se je imenoval vitez Koppenheier, šivel je uprav po knežje in imel zvese z najodličnejšimi rodbinami. Koval je visoke nadreže za povzdigo obiska tujev, koji namen je bil svoječasno izdaval v Solnogradu poseben list, *"Fremdenzeitung"*. Na,

premami ljudij. Seboj ponesem svojih novcev, da jih vsaj na video pomirim. Jutri se povrnem. Črni Matijaš naj bo s svojimi sto streli pripravljen, a tudi vi aberite svoje konjike. Jas bom gledal, da zberem dim več uskokov. Ko se povrnem, udarimo na Krško, kajti nikakor ne smemo pustiti, da se kuga moj kmeti razširi. Ban, go-spod Halek in hravatki stanovi prej kot, ne po svoji navadi nič ne delajo. A kam misliš ti? vpraša Šimon hrvatski.

— Povrnil se bom h kmetom, namesta se pisar.

— H kmetom? Kaj boš tam?

— Na vsak način je dobro, da imate v kačjem gnezdu svojega dloveka. Mar vam ne bi bila Gregorićeva glava mila?

— Gotovo.

— Koliko mi daste zájno?

— Potsto zlatov.

— Trdna vera?

— Trdna.

— Dobro. Lahko noč, milostni gospodar, vstane Šimon, moram hitro nazaj, da ne zaslutijo izdaje. Ali zaslužil sem več od aro.

(Dalje prih.)

ves ta sijaj pa je h krati žalostno propadel. Policia v Monakovem išče namreč že dalje časa nekega Arna (Arona) Mayerja iz Temecvara zaradi poneverjenja 6000 mark. Tajniku mestnega sveta Graškega, gospodu Globočniku, se je posrečilo dokazati, da je plemeniti vitez Koppenheier prav za prav krščen fid Aron Mayer in da je elepar najdrznejše vrsti. Mayer je osloparil s svojim neverjetno drsnim naštopom razne tvrdke in trgovce v Solnogradu, v Celovcu in morda tudi v Trstu, kajti po raznih mestih je živel pod različnimi imeni prav gosposko in koval sijajno našte. Povsed je občeval z najodličnejšimi osebami; dovolj bodi rečeno, da si je v Gradišču pridobil celo naklonjenost bivšega deželnega glavarja, sedanjega ministra trgovine grofa Wurbrandta! Trdil je tudi, da je bil častnik konjišča, a pokazalo se je, da je služil v konjišču kot — „gospod kaprál“! Njegovo ženo je razpočeval kot „grifino Magnar-Lagendre“, hčer nekega francoskega generala izza dôbe Napoleona III., v resnici pa se zove ista Marija Leuprenet. — To razkritje provzročilo je največ senzacijo.

Madžarstvo na Reki. „Hrvatski“ poročajo s Reke, da je prišla načelnštvo tamožnje železniške postaje naredba iz Budimpešte, katera zabranjuje, da bi odslej nižji železniški uradniki, ki niso zmožni madžarski, delali izpite v hrvatskem jesiku. Z drugimi besedami in bolj jasno rečeno se pravi to: uči se madžarski, ali pa ne prideš nikdar do višjega mesta v svojem službovanju.

Obletnico reskripta, s katerim se je dne 12 septembra 1871 pripomnale češko državno pravo, hočejo na Českem in Moravskem priznati posebnimi zborovanji, pri katerih so bode posebno naglašala važnost češkega državnega prava. V bližini Brna hočejo sezvati velik tabor, na katerem ne bodo govorili samo o državnem pravu, ampak tudi o volilnem pravu in o narodnostnem vprašanju.

Ogenj. Sinoč okolo 10. ure je navstal ogenj v trgovini z manifakturnim blagom tvrdke Facchini - Zulma v ulici Malcantoni bšt. 2. Gasilci so po kratkem naporu pogasili ogenj. Škoda je okolo 1000 gld. Blago je bilo zavarovano pri „Assicurazioni generali“.

Kap je zadol včeraj 66letno zasebničo Marijo Jamšek. Starka ne more več spregovoriti niti besedice. Odnosi so jo v bolnišnico; nje stanje jako nevarno.

Gad je plil včeraj 28letnega kmeta Rudolfa Rupnika na polju v Ležejah v levo nogo. Rupnika so pripeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Sodnisko. 39 letni težak Josip Mervič iz Trsta je dobil včeraj pred tukajšnjim so diščem zaradi poskušene tativne 14 mesecev zapora. Mervič je bil namreč do 2. julija t. l. svedec učomil v kamnico urarja Riedmüllerja, ki se nahaja v veči hiši št. 5. v ulici delle Legne, a v tem ga je zasačil urar. Tat je moral pobegniti, ne da bi bil takj ukradel. Posneje so ga zasačili stražarji. — 26letni voznik Ivan Vidovič, službujoč pri g. Ant. Beningarju na Gredi, je bil obojen zaradi javnega nasilstva na 6 tednov ječe. Dne 7. avgusta t. l. je bil namreč v pijanosti razbijal in razgrajal doma, in posneje hudó raztalil stražarje, ki so bili prišli ponj. — 24letni alkoholik Ljudevit Bertoni je dobil zaradi javnega nasilstva 5 mesecov težke ječe, ker se je bil dne 80. julija t. l. sprigel s stražarjem, ki sta ga hotela odvesti v zapor, ker je pretepal svojo ljubico.

Policijsko. Vodja policijskega komisarijata v ulici Scoussa je ukazal zapreti 17letnega težaka Gvida B. iz Trsta in njegovo 19letno ljubico (!) Emo S., ker sta bila ukrila raznim osebam razno vrednostne predmete. Ko je bil zaslišal to lepo dvojico na zapisnik, odposal jo je pod dobrim spremstvom v preiskovalni zapor. — Kakor smo bili sporolili v zjutranjem izdanju „Edinstvo“ od minolega četrtek, ukradel je neznan tat perici Mariji Vekjet, stanujoči pri Sv. Ivanu bšt. 27, razne komade perila iz omota, katerega je bila pustila nekoliko trenotkov, v žganjeriji v ulici Solitario. Včeraj zjutraj pa so prijeli stražarji v ulici Sette Fontane 50letno brezposelno Terezio R. iz Štorij pri Sežani, ker je na sumu, da je ukradla dotično perilo. — Predvčerjajnjem popoldne je prijel nek stražar brezposelnega 32letnega Andreja Ščuka iz Sežane, ker je nadlegoval ljudij s prosačenjem in prosačil po trgovinah. Ščuka se je stražaru silno upiral, raz-

trgal mu obliko in udrihal po njem tako, da ga je mogel ukrotiti le s pomočjo dveh mestnih stražarjev ter ga odpraviti na policio in od tod v zapor. — 25letnega četvrtjarskega pomočnika Ivana Turka, službujočega pri tvrdki de Rossi so zaprli, ker je kradel s pomočjo pri isti tvrdki službujoče 24letne Natalije M. četvje na „debelo“. Sotatico M. so pustili na prostem, dokler jo ne pokličejo na odgovor pred sodiščem. Na Turkovem stanovanju so našli več parov okradenih četvrtjev in razne zastavljive listke o okradenih četvrtjih. Škoda ni mogoče še dognati, ker je Turk prodajal ukradeno blago vsaki večer sproti po gostilnah itd., ali pa je je zastavil.

Književnost.

Spisi za mladino. V zalogi knjižarne I. Giontinija v Ljubljali izšlo so telesne zabavne in poučne knjižice: „Maršal grof Radec“; sestavil Fr. N. Str. 80. Cena 20 nv. — „Venček pravljic in priovedek“. Spisal Josip Freuensfeld. II. natis. Str. 88. Cena 20 nv. — „Saljivi Jacka“, ali zbirka najboljih kratkočasnic za slovensko mladino. Nabral in priredil Anton Kosi, učitelj. II. zvezek. Str. 72. Cena 24 nv. — „V delu jo rešitev“. Poučna povest. Hrvatski spisal Davorin Trstenjak, poslovenil Božidar Flegerič. Str. 128. Cena 30 nv. — „Potovanje v Liliput“. Čudovita zgodba. Poslovenil Vinko Bregar. Str. 76. Cena 20 nv. — Vse to knjige so mehko vezane in imajo lične naslovne slike. Priporočamo jih kot primerno berilo mladini in preprostemu ljudstvu.

Najnovejše vesti.

Budimpešta 1. Knez-primas kardinal Vassary je izstavljal pred izbrano duhovščino svojo nadškošje govor, v katerem je povardjal neobhodno potrebo, da se povrne priateljsko razmerje med državo in Cerkvio. Svoj govor je zaključil s besedami: Kakor sem bil še omenil razpršnico, boril se budem vedno le s plemenitom, nikdar s neplemenitom orodjajo.

Bukarešta 1. Včeraj ob 2½ pop. je bilo občutiti tukaj in po raznih drugih bližnjih krajin močan potres. V Galacu je napravil potres veliko škode.

Bellgrad 1. Tukaj govorijo, da so bolgarski orožniki prijeli in zapri Draganu Cankova, takoj ko je stopil na bolgarska tla, hotel klijub prepovedi iz Carjegabroda v Sredec. O tem so takoj obvestili princa Koburga.

Sredec 1. Tukajšnja policija ne dovoli Stambulovemu, da izstuti tukaj svoj volilni govor, ker se boji izredov.

Sredec 1. Opozicionalna „Borba“ javlja da so je organizovala Rusiji naklonjeni stranki na novi podlagi, koje glavno streljeno gré za tem, da se odpoved Ferdinand Koburški vladil v prid svojemu sinu Borisu ter da se postavi regentstvo do polnoletnosti poslednjega. Prince Boris da mora prestopiti k pravoslavju.

Peterburg 1. Tu živeči bolgarski beguni nastajojo opravičiti postopanje ruske viade, ker ne mara pripoznati princa Koburga. Trdijo, da, ako bi bilo mogoče odstraniti Koburški a pomočjo vojske, bi to poskusil sigurno Cankov. Koburški da je valjence, kateri so opira liki Stambulova na terorizem ter da bodo končali takó, kakor je končal njegov minister.

Varšava 31. Kolerje pojema. V poslednjih 24 urah obolelo je le 11 oseb za to bolezno.

London 1. „Bureau Reuter“ poroča o novem navalu Japoncev na trdnjavu „Arthur“. Angleži so zato odpolali na hice mesta topničarko „Redpole“.

Trgovinske brzjavke.

Budimpešta Pónica za jesen 643-644, za spomlad 692-694 Koruza na sept.-okt. 603 do 604. Oves za jesen 620-622 Rža za jesen 524-526.

Pónica nova od 78 kil. f. 645-650, od 79 kil. f. 650-655, od 80 kil. f. 655-660, od 81 kil. f. 665-670, od 82 kil. for. 670-675.

Ječmen 620-840; proso 570-6.

Srednje ponudbe in povraševanje po pónicem. Prodalo se je 35.000 mt. st. Trg je zelo mlačen.

Koruza vedno dražja, danes za 10 n. Rža pa za 5 n. Oves se je tudi zdavnato podražil. Vreme: lepo.

Praga. Nerazčlenjani sladkor za september f. 14-70, mlačen.

Havre. Kava Santos good average za september 97-25, za decembr 86.

Hamburg. Santos good average za september 76-.

Novi Jork 31. avgusta. Rdeča pšenica 57% (poslednjih 58%). Koruza vedno dražja: 63% (poslednjih 61%).

Dunajska borza 1. september 1894.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98-85	98-75
v srebru	98-80	98-65
Avtrijska renta v zlatu	123-65	123-80
v kronah	97-70	97-95
Kreditna akcija	370-70	370-50
London 10 Lst.	124-10	124-30
Napolioni	9-88%	9-89
100 mark	60-90	60-95
100 italij. lir.	44-85	44-75

Tržne cene.
(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domači pridelki.

	Cena od for. do for.
Fizol: Koks	100 K. 11.— 11.50
Mandoloni	

Sultane niso še našle kupcev, ker so predragje v vrsti nelepa, toda v teku 2 tednov se obrne počitaj tudi zanje.

Domači pridek. Novega filola smo dobili doslej le malo in sicer bobinico ter mandolino, a tudi povpraševanje je zelo omejeno. Bliznje dežele ga ne bodo še potrebovale, izvoza v inozemstvo bode pa malo. — Tudi z željeno jih pridela že kupčja razvijati se, toda doslej je zaradi velike vročine jako omejena. — Leče je letos osobito došti na Moravskem in Ogerskem, ter jo silno ponujajo. Zaradi pripomčen kranjskih trgovcev, da naj nikakor ne trdoglavlju na visoke cene.

Jačmen je še podražil za 1/2, do 1/3 gld. ter ni nadejati se, da bi mu cena zopet padle.

Proso je popolnoma zanemarjeno, isto tako konoplja, ker je še obilno grške po f. 9 do 9½.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Prvi valjčni mlin v Oseku prodal je več vagonov svoje številke 2 proti oddaji meseca maja 1895. po f. 10.80. V ostalem je bil promet, kakor že navadno, kako mlačen. Nedvombeno pa bode slaba žetev pšenice v kratkom vplivala tudi na moko in z mrljim vremenom se cena priljivo povrhajo. — Cene so doslej nespremenjene.

Otrobi. Mlin "Mühler & Bäcker" je prodajal svoj izdelek v vagonih po f. 4.10 in na drobno po f. 4.25. — "Econom" izdelek se je prodajal in druge roke po f. 3.90 do 4. — mlin sam pa zahteva neposredno f. 4.25.

Drobni otrobi. "Econom" zahteva f. 4.15; in druge roke so se prodajali po povprečno f. 3.90.

Slanina in mast. Slanina ima jako mlačen, potlačen promet. Zahtevajo za 3 komade na 100 kg. f. 52.50 do 53, za 4 kom. na 100 kg. f. 51.50 do 52. Kupčije je jako mala.

Mast. Zbok nenasadne vročine je odpošiljanje ustavljen. Ono malo blaga, kar ga je na tržišču, plačuje se kontinentno: veliki sodi po f. 55.50 do 56, mali sodi po f. 56.50 do 57.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.50, II vr. po f. 2.50, slama I. vr. po f. 2.80 in II. vr. po f. 2.10 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 96 do 98 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 92 do 96 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.06 do f. 1.10 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.02 do 1.06 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.06 do 1.10 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.60 do 2.70 sto komadov.

Kokoši po 1 gld. do 1.30 komad, pičeta po 80 nč. do f. 1.50 par.

Krompir, navadni, na debelo po 2.25 do 3— kvintal. R. M.*

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Štajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu. (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske 26 mm 8/14" f. 50—58 za 1200" 19×20" 7/14" 37—41 " " skurete 13×14" 7/14" 28—30 " 14×15" 7/14" 30—32 " remeljni (morali) 70×70mm 25—27 " 35×70" 13—14" " 80×80" 32—34 " 40×80" 16—17 " 90×90" 40—42 " 45×90" 20—22 " 100×100" 62—64 " 100×110" 72—74 " Bukove dile (testoni) 20mm 8/10" 18—24 " mlinci (taflette) hrv. 8/10" 9—9½ " blistr. 8/10" 7—8 Po tramilih (bleri) 3/3, 3/4, 4/4, od 26 do 30. Trami 4/5, 5/6, 5/7, 6/8, 7/9 od 5—12 m. 30—35 kub. m. 8/10 in 9/11 6—12 m. 34—36 " Bordonali 10/12 in naprej for. 13—15 kub. meter.

Stanje lesne trgovine se ni v zadnjih 14 dneh niti kaj premenilo. Razprodajalo so se dobro "skute" na Grško, toda po prav nizkih cenah, istotako tudi deske 1/1". Po deskal 25—26 mm. jo zelo malo povpraševanja. Trami se držijo vedno dobro, tudi za blake mlince se je cena precej povzgnila. Izvajanje je sedaj, kakor navadno ob tem času, nespremenljivo, zato so pa tudi cene nespremenjene.

Poziv in prošnja.

Dve obširni deli hranim v rokopisu 1. tragedijo izvirno iz ruske zgodovine (punti, ki so zadevali Petra Velikega) pod naslovom: "Knez Aleksej", ki je pisana v najvišjem posniškem slogu s kori po starogrški pisavi in kojo sem popravil s tem, da sem kor na potrebnih mestih razdelil v dva dela. Izmed onih literatov, ki se jo predstavljajo, navajam le sledede (zaradi kratkote) in njihove dotično besede: A. Glasovite "Dichter-Stimmen aus Österreich-Ungarn" v Bedu so povedalo moj drugim: "Der si. D. Fr. Z. hat in seinem neuesten Tragödie "Knez Aleksej" ein Werk geliefert, welches in Hinsicht der kunstgerechten Ausarbeitung soviel als auch wegen der durchwegs blühenden Sprache in schönster Form zweifellos alle Beachtung verdient und die slowenische Literatur bereichern wird, wenn es einmal in Druck erschien." — Der Gebrauch der Chöre à la Sophocles ist hier neu, und dürfte anfangs der Aufführung einigen Hindernisse entgegensetzen. Sind diese überwunden, dann ist dem schönen Werke seine Zukunft gesichert. — B. Go-pod A. Klodič pisal mi je iz Trsta: "Berl. Vaško izvirno tragedijo: Knez Aleksej menil sem, da citam Sofoklu Oedipus auf Kolonos... Jako se mi dopada. Jezik je krasen, dejal bi: nov! metafore so drzne. Le protagonit (Aleksej) so mi zdi nekoliko preostrot, dobro bi bilo, da ga nekaj omilite. (Zgodilo se jo Pis.) — C. Dr. Jakob Sket v Celovcu mi je v daljem pismu na tistih mestih navdušeno čestital zaradi tragedije, istotako D. gospod

Nelli, bivši tajnik dramat. društva v Ljubljani. II. roman izvirni (kakih 30 tisk. pol) po naslovom: "Strije Jeronim". Kdo prečita to moje veliko delo (nepričansko, a ne z ljubljanskimi očmi) ta poreč: pisatelj je napravil veliko gradiva v prijetni obliki, da se mora priznati: to je naše gore list.

Ker smo, kakor je obče znano, ne preveč bogati v izvirnih delih, zakaj bi deli, o kajih se je dobro sodilo, kakor sem gori navel avtentično, ležali v prahu doma? V svet ž njima! Pustimo mržnje, zmironi imojmo ljubo domovino pred očmi in v srcu! To bodi naše sveto geslo. Kaj ima pisatelj z dolom, ko je spisal? Ako je dobro, ven žnjim, v svet, v beli dan, da koristi!

Radi tega isčem omenjenima doloma založnika in želim, da so kateri oglasi. **Pogojji jasno smerni**, kajih sem navajen v 40 letih svojega dolovanja na polju slovenske literature. Naprej! Srčno!

V Gorici, 10. avgusta 1894.

Fran Zakrajsk,

bivši učitelj na držarni višji realki, sedaj pravni učitelj v Gorici, Via Rabata št. 15, L. n.

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna Ivana Trevna v ulici Ma- donina št. 29, se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Todijo so zmironi izvrstna italska in okoliška vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gor- kimi in mrljimi jedmi. 2—52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu, ima začelo vsekovarstvenega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajo se sl. občinstvu zagotavlja pošteno in vlastno postrežbo. 2—52

Bratje Ribarić, izdelovalci ogla v sv. zalogu v Trstu: via Pondares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazzetta Cordialissi 2, z uhodom tudi v ulici Torrente po najnižji cenah. Ogla 1. kakovosti karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe so spremljajo tudi z dopisnicami.

K. Zobec in C. izdelovalci umeteljnih ognjev priporoča se sl. občinstvu, da ga blagovoli ob vsaki priliki počastiti z naročili temveč, ker so naslanja na rok "Svoja k svojim". Naročila vseprejnamo se na cesti Rossotti hšt. 191 (Camp. Morpurgo) v Trstu. — Ceniko v slovenskem jeziku pošilja franko in gratis.

Gostilna "All'Antico Moro" ulica Solitario 12, (po domače pri "Prvačkovcu") priporoča pravi kraški teran iz Komna I. vrste po 40, II. po 32 in belo vipaško po 36 nč. liter. Izberi "Riesling" v steklenicah. — Dobra kuhinja in po centu je vedno na raspolago. — Držec se gesla: "Rajak k rajaku", priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

RODOLJUBI!!

Podpisani naznanjam, da sem odpril v soboto dne 9 junija svojo kremo v ulici Valdritrovo št. 19, znano pod imenom "Croce di Malta." Točil bodem vina prvo vrsto, kraški teran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, cena poštena. — Nadejajoč se, da mo bodo Tržaški Slovani po mogočnosti podprtirali, boljšim udani Fran Kravos.

Gostilna

"CANTINA ISTRIANA" via Tivarnela, blizu postaje Južne železnice.

Predaja najboljša istarska vina po 20 kr. in kraški "Auberski" teran po 4 kr. liter. pivo in tovarne "Steinfeld" po 25 kr. liter. Kuhinja prvo vrsto. — Kosila po 22 kr. — Slavnemu občinstvu v mestu in na delčki priporoča se uljudno podpisani za mognobojni obisk. Josip Mošec.

V ulici Cecilia št. 6

Toči se izvrstno istrijansko in furlansko vino po 28 novčičev liter. Belo vino po 22 in moškat po 40 novčičev. — Marčno pivo po 24 novč.

Otvoritev gostilne

Podpisani naznanja slovenskemu občinstvu, da je z dnem 1. septembra odprli gostilno

"AI Gallo" Piazza Caserma št. 16.

V istej toči najboljša istarska vina ter izvrstni teran. Izborna domaća kuhinja je vsako dobo na raspolago.

Priporočajo se za obilo obiskovanje beleži se

udani
Josip Vouk,
gostilničar.

Tržaška posojilnica in hranilnica (registrirana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjice in intabilacije proti 4%, obrestim, na zastavo sreček in vrednostih papirjev proti 5%, obrestim. Od hranilnih ulog plačujejo po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoludne, neveda izvzemlji nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki pondeljek od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoludne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadržni deleži so lahko plačujajo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znača vsaki delež 10 gld.

Dr. Gustav Gregorin

odvetnik v Trstu

je premestil svojo pisarno

z dnem 24. avgusta t. l.

v Via Molin Piccolo
št. 3, II nadstr.

Ivan Goriup

posestnik na Opčinah

ponuja priznano izvrstno vino iz svojih posestev v Rojanu, belo in ručo, gospodom gostilničarjem in zasebnikom. Za družino v Trstu se dostavi v stanovanje, v sodih od 50 l. naprej, voznino in učitnine prosti, po 32 novč. Za veča naročila po dogovoru. Ima v zalogi tudi pristo domači tropinovec in brijanec. — Na željo se dospošije uxorce s ceno.

Franjo Štolfa
urarski mojster v Komnu št. 162.

izdeluje stolno ure po najnižji mogoči cenah. Navaja se poljubno vrstnik 20 ali 25 ur, pri tudi 20 ali 25 dnj. in 6 mesecov. Za delo jamči 3 do 5 let. Priporoča se pred. duhovčini in slavnim občinskim predstojništvom, da bi se obratili v slučaj potrebe do njega.

DOBER GLASOVIR
je na prodaj
cena 45 gld.

Vpraša naj se v zalogi bicyklov na novi cesti št. 18 blizu Jutmanove pivovarne v Trstu.

SVOJO VELIKO ZALOGO
olja iz oliv

priporoča 3—52

Enrico qm. Carlo Gortan
via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Zaloga piva

pivovarne bratov

Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

zaloga kisla voda Mattoni's Giesshübler
pri

A. DEJAKU, junior,
v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant

Služba čuvaja

pri tukajenji Slovanski Čitalniček se odda s 1. novembrom 1894. Mesedna plača 30 gld., prosto stanovanje, brezplačna kurjava in svečava ter precejšnjih pričasnih sasluškov. Prednost imajo očenjeni, kajih soprogo se kuharice in nimajo majhni otroci. Prošnja za to službo je posebno izročiti do 15. septembra 1894 v pisarni dr. M. Pretnerja via dello Poste štev. 6.

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio št. 1.

priporoča čestitim svojim odjemalcem in slovenskemu občinstvu

svojo veliko skladisč blaga za prihodnjo spomlad in polto, to je blago za moške in gospo, perkalj, aviljne rute raznih vrst s franzami ali brez njih, arajo za turiste, "Jäger"-porilo, bombašne in volenne jopic, moške in ženske bele in barvane arajo, možke ovratnike, bogato zalogo zavrnati na izberi, doležnice in solnčnike, perilo, platno, musolin, kotonino, bombašno, barvane tkanine, ki se morejo prati, bombašno suko za moške, rokavice iz švedske sukance in svilo za moške in gospo, rokavice iz sukance po švedski slogi, tvarine za obrobljenih v bogati izberi, posebnosti za ženske šolske ročne dela. Vspremajo se naročila v teh vseh predmetih ter se zagotavlja točna in vestna postroblja.

Zdravnik 13—48

Dr. M. Lukšić - Nižetić

ordinira od 3-4 popol.

via Madonna del Mare 2, II.